

Iz celega sveta.

Največji top na svetu. Utrditi pri vshodu v panamski kanal bo v kratkem čuval največji top na svetu. Kakor popisuje top nek angleški list, bo širokost cevi tega velikana znašala 488 milimetrov. Cev je težka 130 tonalet in zamore izstreliti kroglo težko 1090 kilogramov, 16 kilometrov daleč. Vsak strel bo stal 1000 dolarjev, to je približno 4500 kron. Ta top je mojstersko delo in je zgrajen tako natančno, da ga bo opravljal lahko samo en vojak ter bo zamogel okreniti cev na tisto stran, kamor bo treba. Z vlitjem tega velikana se je že pričelo, vendar bosta minili dve leti, predno bo stal na svojem mestu.

Usodepolna hiša. V Petrogradu na Ruskem pozna vsakdo usodepolno hišo, hišo nesreče. Nahaja se v ulici Fonteka št. 16, je lastnina države in je najzadnje bival v njej ministrski predsednik Stolypin. Morda, tako pripoveduje nek pariški list, je to le navadna igra slučaja, toda hiša je prinesla vsem njenim prebivalcem nesrečo. Pred 32 leti so v tej hiši prekuhali umorili generala Mesencova, strica Stolypinove soproge. Njegov naslednik general Potapov, je v tej hiši knalu potem zblaznel. Za njim sta prišla v to hišo eden za drugim stanovavci v tej hiši, in sicer: grof Lois-Melikov, grof Tolstoj in Durnov. Odpovedali so se službenemu stanovanju, pa so si raje drugje našli stanovanje, in nobeden izmed njih ni postal žrtev kakega napada. Novi ruski ministrski predsednik je sledil vzgledu teh treh in tudi ni hotel iti stanovat v to usodepolno hišo. Ta hiša nesreče je sedaj prazna in utegne tako ostati.

Ponarejevalci denarja. Policija na Dunaju je prišla na sled, da se nahaja v Avstriji velika družba ponarejevalcev denarja, ki razteza svoje delovanje na vse avstrijske dežele. Iz Linca poročajo, da so v Maththighofenu prišli nekdanji 36letnega Franc Schweigerja in njegovo ženo Ano, oba iz Harta na Tirolskem, ki sta na Gornjem Avstrijskem, Solnograškem in Tirolskem spravljala v promet ponarejen denar. Dognalo se je, da sta atetiranca agenta zgoraj omenjene družbe ponarejalcev denarja. V severozahodnih deželah naše države je ta družba spravila ponarejen denar baje celo v mnoge davkarije, banke in hranilnice. Oblasti pridno zasledujejo ponarejalce, a dozdaj še brez uspeha.

Drzen roparski napad. V sredo, dne 28. februarja ob 6. uri zjutraj, ko je odšel g. Beranič, gostilničar v Litiji v Oblakovi hiši, na delo v tovarno, in je ostala sama gospa Beranovičeva še v postelji, sta udrila dva lopova v spalnico. Med tem, ko je eden z revolverjem v roki grozil, da jo ustrelji, če se le oglasi, zamašil ji je drugi usta s cunjjo in povezal roke, potem sta odprla s silo predal miznice in pobrala ves denar 425 K, 335 kron v bankovcih v listnici in v skledici za 90 kron drugega denarja. Roparja sta odšla nato v gozd in pustila skledico na dvorišču. Gospa je ostala povezana precej časa, dokler ni prišla služkinja iz zgornjih prostorov in jo rešila.

Avtomobil povozil vola. Al. Triplot, uslužbenec pri Valentinu Lapajnetu, je vozil z avtomobilom iz Idrije v Logatec. V Kalcah se je pa ravno vol M. Gostiše vračal od korita v hlev. Kar pridrdra Triplot z avtomobilom in zadene ž njim vola v zadnji nogi, ter mu ju zlomi. Vola vrednega 600 K, so na licu mesta zaklali. Lapajne je vzel meso in takoj škodo poravnal. Voznika avtomobila ne zadene krivda, ker je vol tik pred njim skočil na cesto in ni mogel voznik pravočasno avtomobila ustaviti.

Slovenec v Ameriki. Naš rojak piše iz Amerike. Brockway, Min., 29. febr. 1912: Tukaj smo obhajali mašnikovo posvečenje in novo mašo č. g. J. Omana,

ki se je slovesno izvršila. Posvetil ga je mil. g. škof Trobec, znani slovenski apostol v Ameriki. Novomašniku želimo obilo blagoslova iz nebes. Č. g. J. Oman je postal slovenski duhov. pomočnik pri župniji Sv. Vida v Klevelandu. Gotovo je župnija vesela novega, krepkega delavca, ki bo pomagal urediti važne verske in društvene zadeve med tamošnjimi slovenskimi naseljenci. Nove maše so se udeležili Slovenci in Slovenke od blizu in daleč, kakor je to v navadi v naši stari domovini.

Velik gozdni požar. Na takozvanem griču „Frauenkogel“ blizu Gratweina na Gornjem Stajerskem je dne 3. marca popoldne nastal velik gozdni požar, ki je uničil nad 15 oralov lepega visokoraslega smrekovega in mecesnovega nasada. Ognjegasci iz vseh bližnjih krajev so se trudili več ur, da so požar omejili. Gozd je last grofa Attemsa. Ogenj je nastal najbrž vsled proč vržene goreče cigare ali vžgalice.

Vihar in sneg na Francoskem. Listi poročajo, da je divjal zadnje dni prejšnjega tedna na Francoskem tako hud vihar, da se je potopilo in poškodovalo več ladij. Po planinah je zapadel debel sneg. Prejšnja neprimerna toplota se je izpremenila v hud mraz.

Kmet kot učenjak. Iz Lipskega na Nemškem so nedavno poročali, da je v kraju Raude umrl daleč preko meje nemške države znan mož po imenu Friderik Theil. Theil se je kot samouk priučil sledečih jezikov: grško, klinasto pisavo (asirsko in babilonsko), arabsko in staroegiptovski jezik. Bil je rojen leta 1834 kot sin priprostega kmeta, leta 1870 pa je opustil poljedelstvo ter se izključno posvetil učenju, pri katerem je dosegel še tako lepe uspehe. „Saško-meninski vojvoda mu je bil zelo naklonjen“, podpirala sta ga pa tudi avstrijski cesar in veliki vojvoda toskanski.

Pred sodiščem. Zagovornik: Povejte mi po pravici, ali ste res nedolžen? — Zatoženec: Kako neumno vprašate! Ali mislite, da bi si bil najel zagovornika, ako bi bil zadolžen?

Strašno dejanje zblaznele matere. V Eichelu na Westfalskem (Nemčija) je našel rudar Stanjak, ko je prišel od dela domov, pri postelji obešeno svojo ženo. V postelji sta ležala dva njegova otročiča zadavljena, sredi med njima se je pa igrala petletna njegova hčerka. Mati je zblaznela in izvršila v blaznosti strašno dejanje.

10 mesecev že spi neki Rus Mojsenko v Petrogradu. Zaprli so ga bili radi suma, da je nekoga umoril v vlaku. Pri tem se je tako ustrašil, da je zapadel dolgemu spanju; spi sedaj že 10 mesecev.

Nadvojvodinja kot kuhinjska dekla. V Madridu na Španskem služi v nekem imenitnem hotelu dekla, ki je članica vojvodske hiše Acosta San Lucar. Njen oče, glasoviti španski general Acosta, je v igri in lahkotnosti zapravil vse svoje premoženje. Ker tudi sorodniki niso hoteli podpirati nesrečne žene in hčerke, se je poslednja odločila, da vstopi v hotel v službo kot dekla, da z zaslužkom pripomore sebi in materi do kruha. Vojvodinja-dekla voljno prinaša vsakojake sitnosti in je gospodar zelo zadovoljen z njo. Pri nas pa se marsikateri mlad človek, če le more, odtegne službi, v kateri bi kot hlapec ali dekla bil lahko bolj srečen, kakor pa kot mestni postopač.

Pevec v grobu. V Jaksonu v Ameriki so pokopali pevovodjo Skinnerja, ki je bil v svojem življenju izvrsten pevec, imel je tak glas, da ga je vse občudovalo. Ko so spuščali krsto v grob, je naenkrat zadonel mili glas pevca iz krste. Ona pesem, ki je je rajni pevec tolikokrat peval na grobeh, se je oglasila iz groba. Pogrebi so se prestrašili, misleč, da je Skinner oživel v krsti. Se-le na pojasnilo, da so priložili pevci v krsto glasbeni stroj (fonograf), in nastavili nalašč ploščo s pevčevimi pesmijo, se je ljudstvo pomirilo.

Zlobno vprašanje. Nekega morilca so obsodili na smrt, dasiravno ga je advokat zagovarjal. Ko je minula obravnava, vpraša nekdo zagovornika: Kakš

štedi denarja. Vendar še izhaja precej dobro. Seveda nima niti približno toliko kot Logar, toda nekaj pa še vedno skriva pod palcem.

Ker je Rebernak tako dobra duša, se sosedu še precej razumeta med seboj. Vselej pa, kadar pošlje Rebernak svojega posla po kakem opravilu v bližnji trg, ga redno vselej ustavi Logar in ga naprosi, da nakupi še za njega kako stvar v trgu, ali pa da mu oskrbi to in ono. Ima pa vselej toliko naročil, da se Rebernakov posel navažno celi dan zamudi. Kadar pelje Rebernakov hlapec v mlin, vselej mu doloži Logar nekaj žakljev, „da se bolj splača peljati“, kakor vedno trdi Logar, Rebernakov konjiček se pa potem napenja in napenja, da spravi voz po bližnjem klanecu. Logarjeva močna konja pa počivata v hlevu. Da tako ravnanje ni posebno ugajalo Rebernaku, je umljivo, toda zaradi ljubelega miru je vse pretrpel.

Nekega poletja pa je začel Logar bolehati. Več mu ni bilo prav. Nobena jed mu ni dišala, po želodcu ga je ščipalo, in vedno je stokal, kako ga križ boli. Pa tudi pri Rebernaku ni bilo vse v redu. Tudi njemu sta delala želodec in križ težave. Kot premeten mož je takoj sklenil, si poiskati zdravnika. To pa je Logar kmalu zvedel, da misli iti Rebernak k zdravniku. „Veš kaj žena“, je rekel svoji boljši polovici, „Rebernak gre k zdravniku. Jaz ga bom prosil, da naj tudi meni prinese eno steklenico takega zdravila, ki ga bode njemu zapisal. Tako me ne stane zdravnik nič. Plačam samo zdravilo, in si tako prihranim kak dva srebrnjaka. V sedanjih časih, ko je tako trdo za denar, mora človek gledati na vsak krajcar.“

no kazen bi bil neki dobil Vaš varovanec, ako bi ga Vi ne bili zagovarjali? — Zagovornik: Bržkone bi bil oproščen.

Koliko ljudi umrje eno leto na Dunaju. Uprava dunajskega osrednjega pokopališča poroča, da je bilo v minulemu letu pokopanih na splošnem oddelku 17.609, na židovskem 2472, skupaj 20.081 mrličev. Potemtakem je bilo pokopanih 400 mrtvih več nego minulega leta.

Denar v klobuku. V Ditmannsdorfu na Stajerskem so v neki hiši dobili novega hlapca. Njegova sijajnost ni bila posebno sijajna in gospodinja mu podari nekaj obleke rajnega moža, med drugim tudi star klobuk, in tu, o sreča! se prikaže izpod podloge najprej desetak, potem dvajsetak in nazadnje cel petdesetak. Rajni kmetič si je očividno priredil v svojem klobuku „podporno blagajno“ za „hude“ čase, da ni bilo treba vselej ženi povedati. Hlapec mu je za zapuščino seveda iz srca hvaležen.

Dobro ga je zavrnil. Neke sobote popoldne je povabil mladega, bogatega trgovca prijatelja na kozarec vina. Ko sta se o tem in onem pogovorila, trgovcu vstane in pravi: „Oprostite prijatelj, moram iti, da se še malo zberem, ker hočem še danes opraviti sv. izpoved.“ — „Kaj, ti hočeš na izpoved“, se začudi ta, „ali nisi že nekoliko prevelik za to?“ — „Da, skoraj sem že malo prevelik“, odvrnil je trgovec, „zato pa vedno poklekem, ko pridem v izpovednico.“

V pijanosti sežgal bankovce. V Elbingu na Nemškem je podedoval neki delavec po svoji ženi 13 tisoč 500 kron. Mož je bil tega tako vesel, da se je napil žganja; žganje ga je pa tako zmešalo, da je šel in en bankovec za drugim do zadnjega sežgal, tako, da ni nazadnje ostalo družega, nego en kupček pepela.

Zdrava sodba o veri. Ko je neki ruski general leta 1830, zadušil vstajo Poljakov, mu je podaril car obsežna zemljišča, osobito v sandomirskem okolišu. Leta 1875 je bila zopet vojska. Pri slovesu je rekel general svojim, v večini poljskim podanikom: „Jaz moram odpotovati za delj časa; pripravljen sem, vam odstopiti svoja posestva ter podariti vsakemu eno parcelo. Kaj se vam zdi? — Ljudje so se začudeno spogledovali; v presenečenju niso mogli tega prav verjeti. Slednjič se eden izmed njih ojnadi in pravi v imenu drugih: Če Vaša prevzvišenost daste vsakemu dva orala, bi bili čez mero srečni.“ — Vaši želji naj se ustreže, reče general. Toda en pogoj je zraven: Odpovedati se morate katoliški veri in sprejeti pravoslavno-rusko vero. — Ljudem je zaprl ta pristavek sapo. General pristavi: Premislite dobro, kaj sem zahteval. — Po kratkem posvetovanju pridejo zbrani možje zopet k generalu; najstarejši mož v vasi je bil izbran za govornika. Rekel je: Dovolite, Vaša prevzvišenost, da Vam tolažim mnenje nas vseh. Mi smo tako-le mislili: Če bi kdo rad menjal z našim konjem, stori to zaradi tega, ker je naš gotovo boljši kot njegov. Ako pa ponujate Vi svojo krivo vero, pa zraven tega še plačate vsakemu dva orala sveta, potem je brez dvoma naša vera veliko več vredna, kot Vaša ruska vera. — To je povedal, se priklonil ter odšel z vsem spremstvom.

Mrtve oživljajo. Ameriški listi poročajo iz Čikage: Zdravniška veda more zaznamovati zopet nov uspeh z iznajdbo nekega čikaškega zdravnika. Iznajdba je omogočila trem čikaškim zdravnikom, da so ohranili neko mlado dekle po imenu Florence Wodman, ki je veljala že za „popolnoma mrtvo“, še nadaljnjih 29 ur pri življenju. Inajdba obstoji iz nekakšne sesalke. Umetnim putem so jo nastavili pri gospici Wodman. Mlado dekle je že nehalo dihati. Kri je izginila iz lic in ustnic. Kakor hitro je zaždel stroj delovati, je bilo poglone dovolj krvi skozi žile dekleta in privedlo do pravičnega dihanja. 29 ur dolgo so trajali poizkusi. Se-le potem je izvojevala smrt zmago nad človeškim umom.

„To pa je kakor nalašč“, je vskliknila žena vesela, kajti tudi ona je dosti previsoko cenila vrednost denarja.

„Kar sedaj bom stopil gor do Rebernaka in mu naročil, da mi prinese zdravilo“, meni Logar.

„Veš, to bi ne bilo ravno lepo“, mu dvrne žena, „počakaj ga rajši v nedeljo, ko gre k maši. Takrat se mu pridruži in po potu se lahko do dobra zmenita.“ In pri tem je tudi ostalo.

Ko pride prihodnja nedelja Rebernak do Logarjeve hiše, ga je že čakal gospodar na pragu. — „Dobro jutro, sosed“, ga pozdravi. „Nikar tako naglo, bova šla skupaj, nama ne boje dolgčas.“

„Dobro, dobro, toda malo hitro boš moral stopiti. Jaz se mislim namreč še pred mašo oglasiti pri zdravniku, mi ni čisto prav pri želodcu“, mu odvrne Rebernak.

To pa je bilo Logarju ravno prav, takoj je začel napeljavati vodo na svoj mlin. — „Kaj pa ti pravzaprav manjka, saj ne izgledaš ravno slabo“, ga začne vpraševati?

„E, kaj mi manjka, jed mi nobena ne diši, in če pa spravim kaj v sebe, mi pa hoče želodec preobrniti.“

„Ravno tako je tudi pri meni“, mu je segel ves srečen Logar v besedo, tako, da ga je Rebernak začuden pogledal.

„In križ me vsak dan tako boli, kakor bi me stara z loparjem pretepla“, našaljuje Rebernak.

„Mene ravno tako“, mu pritruje Logar.

(Konec prihodnjak.)

PODLISTEK.

Skopuhovo zdravilo.

V nekem kraju zelene Stajerske, kjer se vije bistri potok po ozki dolini, stojita od pamtiveka dve kmetiji. Prvi kmet, imenujemo ga Logarja, ima svoje gospodarsko poslopje tik ob potoku. A njegove njive in travniki ležijo drug ob drugem v lepi vrsti ob potoku. Polje je tukaj rodovitno. Žito vedno dobro obrodi. In travniki dajejo izvrstno krmo. Na takem posestvu se lahko gospodari. Vsega, kar si pač more želeči nerazvajeno kmečko srce, bi si lahko Logar privoščil, in še bi lahko dal kak sresenjak na stran za stara leta. Toda Logar živi skromno. Ljudje pravijo, da je skopuh prve vrste in da vsak krajcar desetkrat obrne, predno ga da od sebe. Če pogledaš njegovo dolgo, suho postavo, se boš takoj prepričal, da imajo ljudje prav. Niti za najpotrebnejše reči ni dobiti denarja od njega. Goldinar, ki pride njemu v roke, ne zagleda zopet tako hitro belega dneva. Skrbno jih shranjuje v debeli, dobro zaklenjeni škrinji.

Drugi kmet, Rebernak po imenu, pa ima svoje poslopje že na hribu. Tudi njegove njive in travniki so razvrščeni po bregu, zato je tudi niso tako rodovitni, kakor Logarjevi. Tudi je Rebernakovo posestvo dosti manjše, kot Logarjevo. Njegov posestnik pa je mož čisto druge korenine, kot Logar; miren, dobrušen. Ni zapravljevec, toda za kar je treba, pa ne